

**HIPOTEKARNA BANKA A.D.
PODGORICA**

**Izveštaj o izvršenoj reviziji
finansijskih izvještaja za 2007. godinu**

Podgorica, april 2008. godine

**IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2007. GODINU**

S A D R Ž A J :	Strana
I IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2007. GODINU	
Mišljenje revizora	1 – 2
Finansijski izvještaji	3 – 6
Napomene uz finansijske izvještaje	7 – 33
II ANALIZE UZ IZVJEŠTAJ O IZVRŠENOJ REVIZIJI	
1. Bilans stanja	34
2. Bilans uspjeha	35
3. Kapital Banke	36 – 37
4. Kvalitet aktive	38 – 39
5. Pokazatelji poslovanja	40 – 41
10. Kadrovska, tehnička i organizaciona osposobljenost	41 – 42
12. Sistem internih kontrola i interna revizija Banke	43

KPMG d.o.o. Podgorica
Bulevar Džordža Vašingtona 45
81000 Podgorica
Montenegro

Telephone: +381 81 234 995
Fax: +381 81 234 996
E-mail: info@kpmg.co.yu
Internet: www.kpmg.co.yu

Hipotekarna banka a.d. Podgorica,
račun 520-1370100-53
Opportunity Bank a.d. Podgorica,
račun 540-1000032318221-33
PIB 02626837
PDV 30/31-05509-0

SKUPŠTINI AKCIONARA HIPOTEKARNA BANKA A.D. PODGORICA

Mišljenje o finansijskim izvještajima

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Hipotekarne banke AD, Podgorica (u daljem tekstu: „Banka“) koji se sastoje od bilansa stanja na dan 31. decembra 2007. godine i bilansa uspjeha, bilansa tokova gotovine i izvještaja o promjenama na kapitalu Banke za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregleda osnovnih računovodstvenih politika i drugih napomena.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za sastavljanje i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa propisima Crne Gore. Ova odgovornost obuhvata: kreiranje, implementaciju i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne greške nastale bilo zbog pronevjere ili grešaka u radu, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i vršenje računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije izdatih od strane Međunarodnog saveza računovođa. Ovi standardi zahtijevaju da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva i da reviziju planiramo i obavimo na način koji nam omogućuje da steknemo razumni nivo uvjerenja da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne greške.

Revizija obuhvata obavljanje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima u finansijskim izvještajima. Odabir procedura zavisi od naše procjene, uključujući i procjenu rizika od materijalno značajnih grešaka u finansijskim izvještajima nastalih bilo zbog pronevjere ili grešaka u radu. U procjeni rizika uzimamo u obzir interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja Banke sa ciljem projektovanja revizorskih procedura koje odgovaraju okolnostima, ali ne i za svrhe izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola primijenjenih u Banci. Revizija takođe obuhvata ocjenu da li su računovodstvena načela i značajna procjenjivanja koja je primijenilo rukovodstvo odgovarajuća, kao i opštu ocjenu prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju finansijski izvještaji u svim bitnim elementima prikazuju istinito i objektivno finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2007. godine, rezultate poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan i sastavljeni su u skladu sa propisima Crne Gore.

Podgorica, 24. april 2008. godine

KPMG d.o.o. Podgorica

Dejan Janković
Dejan Janković
Direktor

BILANS USPJEHA ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2007. GODINE

U hiljadama EUR	Napomena	2007.	2006.
Prihodi od kamata	2.3, 3	3.044	1.551
Rashodi kamata	2.3, 3	(986)	(208)
Neto prihod od kamata		2.058	1.343
Troškovi za gubitke	2.4, 4	(2.135)	(405)
Neto prihodi/rashodi		(77)	938
Prihodi od naknada	2.3, 3	1.688	1.066
Rashodi naknada	2.3, 3	(357)	(178)
Neto prihod od naknada		1.331	888
Neto prihodi/rashodi od kamata i naknada		1.254	1.826
Ostali prihodi	2.5, 5	4.429	3.026
Opšti troškovi	2.6, 6	(4.661)	(3.705)
Neto prihodi/rashodi prije vanrednih stavki		1.022	1.147
Vanredni prihodi		23	45
Vanredni rashodi		(36)	(15)
Neto ostali vanredni prihodi i rashodi		(13)	30
Neto prihodi/rashodi poslije vanrednih stavki		1.009	1.177
Porezi i doprinosi iz dobitka	2.8	-	-
Neto dobitak/gubitak		1.009	1.177

Napomene na stranama od 7 do 33 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.
 Mišljenje revizora strane 1 - 2.

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2007. GODINE

U hiljadama EUR	Napomena	2007.	2006.
AKTIVA			
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	7	11.379	27.440
Aktiva za trgovinu i raspoloživa za prodaju, izuzev akcija		41	41
Kreditni i poslovi lizinga	2.7, 8	58.185	20.711
Minus rezerve za kreditne gubitke	8	(3.252)	(1.371)
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja			69
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	2.10, 9	1.222	927
Ulaganja u kapital drugih pravnih lica	2.9, 10	229	199
Ostala aktiva	11	1.391	190
Minus rezerve za potencijalne gubitke	12	(116)	(45)
UKUPNA AKTIVA		69.079	48.161
PASIVA			
Obaveze			
Depoziti	2.12, 13	40.117	35.643
Obaveze po uzetim kreditima i pozajmicama	2.13, 14	6.500	1.500
Obaveze prema Vladi	2.14, 15	1.502	1.721
Ostale obaveze	16	1.560	910
Rezerve za potencijalne kreditne gubitke po vanbilansnim izloženostima	17	1.278	1.424
Ukupno obaveze		50.957	41.198
Kapital	2.15, 18	18.122	6.963
UKUPNA PASIVA		69.079	48.161

Podgorica, 24. april 2008. godine

 HIPOTEKARNA BANKA
 AD, Podgorica
 Esad Zaimović
 Generalni direktor

Napomene na stranama od 7 do 33 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.
Mišljenje revizora strane 1 - 2.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

U hiljadama EUR	Akcionarski kapital	Rezerve	Neraspoređena dobit/gubitak	Ukupno
Stanje 1. januara 2006. godine	13.450	1.699	(9.363)	5.786
Dobitak	-	-	1.177	1.177
Stanje 31. decembra 2006. godine	13.450	1.699	(8.186)	6.963

U hiljadama EUR	Akcionarski kapital	Emisiona premija	Rezerve	Neraspoređena dobit/gubitak	Ukupno
Stanje 1. januara 2007. godine	13.450	-	1.699	(8.186)	6.963
Emisija akcija	2.556	7.444	-	-	10.000
Dobitak	-	-	-	1.009	1.009
Rezerve za opšte kreditne rizike	-	-	150	-	150
Stanje 31. decembra 2007. godine	16.006	7.444	1.849	(7.177)	18.122

Napomene na stranama od 7 do 33 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.
 Mišljenje revizora strane 1 – 2

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NOVČANIM TOKOVIMA

U hiljadama EUR	2007.	2006.
Prilivi od kamata i naknada	4.591	2.359
Ostali prilivi	4.272	4.681
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	8.863	7.040
Odlivi po osnovu kamata i naknada	(1.343)	(371)
Odlivi po osnovu bruto zarada	(2.005)	(1.767)
Odlivi po osnovu ostalih troškova poslovanja	(2.215)	(1.645)
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(5.563)	(3.783)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	3.300	3.257
Povećanje obavezne rezerve	(1.554)	(2.369)
Povećanje kredita	(37.575)	(14.000)
Povećanje hartija od vrijednosti	-	(110)
Povećanje ostale aktive	(425)	-
Povećanje/smanjenje plasmana	(39.554)	(16.479)
Povećanje depozita komitenata	4.474	26.890
Povećanje ostalih obaveza	602	50
Smanjenje uzetih kredita i depozita i ostalih obaveza	5.076	26.940
Ukupno prilivi/odlivi iz poslovnih aktivnosti	(31.178)	13.718
Prilivi po osnovu prodaje akcija i udjela u kapitalu preduzeća	-	31
Odlivi za kupovinu osnovnih sredstava i nematerijalne aktive	(1.373)	(560)
Prilivi/odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(1.373)	(529)
Povećanje obaveza po kreditima	4.781	1.624
Priliv po osnovu povećanja kapitala	10.000	-
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	14.781	1.624
Svega priliv gotovine	28.720	35.635
Svega odliv gotovine	(46.490)	(20.822)
Neto povećanje gotovine	(17.770)	14.813
Novčana sredstva i depoziti kod depozitnih institucija (izuzev obavezne rezerve) na početku perioda	23.511	8.668
Kursne razlike (neto)	155	30
Novčana sredstva i depoziti kod depozitnih institucija (izuzev obavezne rezerve) na kraju perioda	5.896	23.511
Neto povećanje gotovine	(17.615)	14.843

Napomene na stranama od 7 do 33 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.
Mišljenje revizora strane 1 - 2.

1 Osnovni podaci o Banci

HIPOTEKARNA BANKA A.D. Podgorica (u daljem tekstu: Banka), je od 1995. godine registrovana kao akcionarsko društvo. RegistarSKI broj Banke u Centralnom registru Privrednog suda je 4-0004632/021.

Banka je kod Komisije za hartije od vrijednosti upisana u Registar emitenata hartija od vrijednosti pod brojem 3 (Rješenje broj 02/3-1/2-01).

Svoje finansijsko poslovanje Banka obavlja preko žiro-računa broj 907-52001-93 kod Centralne banke Crne Gore - Platni promet.

Banka je od Centralne banke Crne Gore, Rješenjem broj 26 od 21.11.2001. godine, dobila odobrenje za dalji rad.

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju, Statutom i Rješenjem Centralne banke Crne Gore, Banka obavlja sledeće poslove:

- prima depozite i druga sredstva fizičkih i pravnih lica i odobrava kredite i druge plasmane iz primljenih sredstava u cjelini ili djelimično za svoj račun;
- izdaje garancije i preuzima druge obaveze;
- kupuje i naplaćuje potraživanja;
- izdaje, obrađuje i evidentira platne instrumente (uključujući kreditne kartice, putne i bankarske čekove);
- platni promet sa inostranstvom;
- finansijski lizing;
- trguje u svoje ime i za svoj račun ili za račun klijenta
 - stranim sredstvima plaćanja, uključujući i mjenjačke poslove,
 - valutnim i kamatnim instrumentima;
- prikupljanje podataka, izrada analiza i davanje informacija i savjeta o kreditnoj sposobnosti preduzeća i preduzetnika i drugim pitanjima u vezi poslovanja;
- depo poslove;
- usluge čuvanja u sefovima.

Organi upravljanja Bankom su: Skupština akcionara i Upravni odbor, koji ima dva stalna tijela i to Komitet za upravljanje kreditnim rizikom i Komitet za nadzor. Članove Upravnog odbora bira Skupština. Upravni odbor ima 5 članova, od kojih većina nijesu zaposleni u Banci.

Izvršni rukovodilac Banke je generalni direktor.

Organi upravljanja izloženi su na strani 41 Izvještaja.

2 Osnove za prezentiranje finansijskih izvještaja i pregled osnovnih računovodstvenih politika

Osnov za prezentiranje izvještaja predstavlja godišnji račun Banke za 2007. godinu koji je sačinjen u skladu sa propisima Crne Gore koji predviđaju primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda.

Osnovne računovodstvene politike kod sastavljanja finansijskih izvještaja za 2007. godinu i promjene u odnosu na prethodnu godinu navedene su dalje u tekstu.

2.1 Osnove za prezentiranje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji prikazani na stranama 3 do 6 sastavljeni su u skladu sa propisima Crne Gore: Zakonom o Centralnoj banci Crne Gore ("Sl list RCG", br. 52/00 do 04/05), Zakonom o bankama ("Sl list RCG", br 52/00 do 55/03) i podzakonskim aktima donijetim na osnovu pomenutih zakona, Zakonom o računovodstvu i reviziji ("Sl list RCG", br. 69/05), Zakonom o porezu na dobit pravnih lica ("Sl.list RCG" br. 65/01 do 80/04), Zakonom o hartijama od vrijednosti ("Sl.list RCG" 59/00 do 28/06) i ostalim podzakonskim aktima.

Zvanična valuta u Crnoj Gori, i funkcionalna i prezentaciona valuta Banke je euro (EUR). Iznosi u finansijskim izvještajima su prikazani u hiljadama EUR ukoliko nije drugačije naznačeno.

2.2 Pravila procjenjivanja

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procijena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

2.3 Prihodi i rashodi od kamata i naknada

Kamata se obračunava i naplaćuje u skladu sa poslovnom politikom Banke. Prilikom formiranja kamatnih stopa Banka polazi od tržišnih uslova, odgovarajućih principa i kodeksa poslovnih pravila. Kamatne stope se formiraju na godišnjem nivou. Prihodi od kamate predstavljaju obračunatu dospjelu kamatu. Banka je dužna da obustavi dalji obračun kamata na nekvalitetnu aktivu, a kao prihod od kamata na nekvalitetnu aktivu priznaje se samo naplaćena kamata. Kada banka obustavi obračun kamata na nekvalitetnu aktivu, dužna je da dalji obračun kamata po istom osnovu vodi u svojim vanbilansnim evidencijama.

Banka je u 2007. godini ugovarala promjenljive kamatne stope, pri čemu se ugovorima definiše kamatna stopa koja važi na dan zaključenja ugovora. Efektivne kamatne stope su se kretale u rasponu od 4,5% - 25,55%

Za usluge koje vrši u okviru svoje djelatnosti Banka obračunava i naplaćuje naknadu prema utvrđenoj tarifi. Prihodi od naknada se odnose na prihode po osnovu naknada po kreditima, po vanbilansnim poslovima, za izvršene usluge kao i ostale naknade. Obračunata naknada dopijeva za plaćanje shodno ugovorima.

Rashodi od kamata su obaveza Banke da za uzeta sredstva plati kamatu na osnovu obračuna koji dostavlja povjerilac ili na osnovu obračunate kamate i naknade od strane Banke.

Rashodi po osnovu naknada se odnose na naknade koje Banka plaća po osnovu uzetih kredita, vanbilansnim poslovima, za izvršene usluge i ostale naknade.

2.4 Troškovi za gubitke

Troškovi za gubitke obuhvataju troškove po kreditnim gubicima i ostalim gubicima koje Banka formira za stavke aktive koje identifikuje, odnosno klasifikuje u kategorije A, B1, B2, C1, C2, C3, C4, D i E prema kriterijumima iz Odluke o klasifikaciji aktive banaka, rezervacijama i rezervama za kreditne gubitke.

Na aktivu koja se klasifikuje prema stepenu rizika primjenjuju se sledeći procenti:

Kategorija	%
A	1
B1	3
B2	8
C1	20
C2	30
C3	40
C4	50
D	75
E	100

Ostali gubici obuhvataju rezervisanja po operativnom riziku na osnovu procjene vjerovatnoće gubitaka usljed neadekvatnih internih sistema, procesa i kontrola, slabosti i propusta u izvršavanju poslova, protivpravnih radnji i spoljnih događaja koji mogu izložiti Banku gubitku u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje operativnim rizicima u bankama.

2.5 Ostali prihodi

Ostale operativne prihode čine prihodi iz poslovanja sa devizama, prihodi po osnovu trgovine hartijama od vrijednosti i ostali prihodi koji se uglavnom odnose na naplatu potraživanja koja su u ranijem periodu otpisana.

2.6 Opšti troškovi

Opšte troškove čine troškovi plata i doprinosa, troškovi poslovnog prostora i fiksne aktive kao i ostali operativni troškovi.

Banka nije definisala zvanični plan za primanja zaposlenih niti plan za plaćanje akcijama zaposlenima na dan 31. decembra 2007. godine. Doprinosi za zdravstveno, penziono osiguranje i doprinos za nezaposlene u Banci se smatraju opštim i administrativnim troškovima i priznaju se u bilansu uspjeha kada nastanu.

2.7 Krediti i kamata

U skladu sa poslovnom politikom za 2007. godinu, Banka je odobravalala kratkoročne i dugoročne kredite.

Odluke o odobravanju kredita koji prelaze 10% kapitala prve klase donosi Komitet za upravljanje kreditnim rizikom, a za kredite do tog iznosa nivoi odlučivanja su definisani Odlukom o ovlašćenjima i proceduri obavljanja kreditnog posla.

Instrumenti obezbjeđenja naplate potraživanja utvrđuju se posebnom odredbom ugovora između Banke i dužnika. Kao instrument obezbjeđenja naplate potraživanja Banka prihvata hipoteke, fiduciju, mjenice, zalogu, garancije drugih banaka, namjenski oročene depozite komitenata i druge vrste obezbjeđenja koje garantuju uredno izvršenje obaveza.

2.8 Oporezivanje

Oporezivanje je sprovedeno u skladu sa zakonima Crne Gore. Banka plaća porez na dobit, porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade i ostale poreze. Porez na dobit se plaća u vidu mjesečnih akontacija čiju visinu određuje na osnovu prijave poreza na dobit za prethodnu godinu. Osnovicu poreza na dobit predstavlja oporeziva dobit poreskog obveznika. Oporeziva dobit se utvrđuje usklađivanjem dobiti u bilansu uspjeha.

Stopa poreza je proporcionalna i iznosi 9% poreske osnovice.

Zakon o porezu na dobit utvrđuje da gubitak po osnovu poreskog bilansa u tekućoj godini ne može da se prenese unazad. Međutim, gubici po poreskom bilansu tekuće godine mogu da smanje oporezivu dobit budućeg perioda (izuzev ako gubitak proističe iz kapitalnih gubitaka ili dobitaka), ali u periodu ne dužem od 5 godina.

Odloženi porez nastaje priznavanjem odloženih poreskih obaveza i odložene poreske imovine na sve privremene razlike između oporezive dobiti i finansijskih izvještaja.

2.9 Ulaganja u kapital drugih pravnih lica

U nemogućnosti da se tržišno valorizuju, ulaganja u kapital drugih pravnih lica se vode po metodu nabavne vrijednosti za koju rukovodstvo smatra da je približna fer vrijednosti.

Na knjigovodstvenu vrijednost ovih potraživanja obračuna se iznos rezervi za gubitke prema kriterijumima i postupku klasifikacije aktive.

2.10 Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva

Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva predstavljaju građevinske objekte, opremu i ostala sredstva koja su u funkciji poslovanja Banke i iskazuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju.

Nabavke ovih sredstava tokom godine se iskazuju po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost predstavlja fakturna vrijednost dobavljača uvećana za ostale troškove nastale do stavljanja osnovnog sredstva u upotrebu.

Amortizacija ovih sredstava obračunava se po proporcionalnom metodu primjenom stopa izračunatih na osnovu procijenjenog vijeka trajanja sredstva.

Primjenjene godišnje stope amortizacije su:

	%
Zgrade	2
Računari i računaska oprema	33,3
Softver	20
Namještaj i oprema	15
Motorna vozila	15

2.11 Devizna sredstva

Aktiva i pasiva u devizama izražene su u Eurima (EUR) prema srednjem kursu valuta važećem na dan bilansa stanja.

Kursne razlike nastale preračunavanjem deviznih sredstava i kursne razlike nastale iz poslovnih promjena iskazane su u okviru ostalih prihoda po neto principu.

2.12 Depoziti

Depoziti se prikazuju u visini deponovanih iznosa koji mogu biti uvećani za obračunatu kamatu, što zavisi od obligacionog odnosa između deponenta i Banke.

2.13 Obaveze po uzetim kreditima i pozajmicama

Obaveze po uzetim kreditima i pozajmicama predstavljaju pozajmice koje Banka uzima od drugih banaka.

2.14 Obaveze prema Vladi

Obaveze prema Vladi se odnose na obaveze po dugoročnim kreditima prema Fondu za razvoj i Direkciji za razvoj malih i srednjih preduzeća.

2.15 Kapital Banke

U okviru kapitala Banke iskazani su akcionarska glavnica, emisiona premija, rezerve Banke i neraspoređena dobit.

Akcionarska glavnica Banke obrazuje se iz uloženi sredstava osnivača i akcionara Banke u novčanom i nenovčanom obliku. Zakonom o hartijama od vrijednosti definisano je da su hartije od vrijednosti dematerijalizovane i postoje u obliku elektronskog zapisa u kompjuterskom sistemu Centralne Depozitarne Agencije. Izvod iz registra Centralne Depozitarne Agencije je jedini i isključivi dokaz o vlasništvu nad hartijama od vrijednosti.

Banka koristi kapital za obavljanje bankarskih poslova, za ulaganje u kapital drugih pravnih subjekata kao i za pokriće rizika po iskorišćenju sredstava rezervi.

Kapital Banke se klasifikuje kao:

- kapital prve klase;
- kapital druge klase.

U okviru kapitala prve klase Banke iskazani su uplaćeni akcijski kapital (isključujući povlašćene kumulativne akcije), naplaćena emisiona premija, neraspoređena dobit iz prethodnih godina i zakonom propisane rezerve.

Kapital druge klase čini nominalni iznos povlašćenih kumulativnih akcija, rezerve za gubitke po stavkama aktive do 1,25% rizične aktive banke, revalorizacione rezerve, obračunate dobiti u tekućoj godini i subordinisani dug kao obaveza banke koji se u slučaju stečaja ili likvidacije ne isplaćuje dok se ne izmire obaveze prema svim deponentima ili kreditorima ukoliko zadovoljava određene uslove definisane propisom Centralne banke. Banka može uključiti subordinisani dug i druge instrumente kapitala u kapital druge klase uz prethodnu saglasnost Centralne banke

Radi pokrića rizika iz poslovanja, obrazuju se rezerve Banke. Rezerve se obrazuju na osnovu odluke Upravnog odbora Banke iz dijela dobiti koju Banka ostvari svojim poslovanjem.

Radi obezbjeđenja sigurnosti poslovanja, Banka je dužna da obrazuje rezervu za potencijalne gubitke, koji proističu iz rizičnih plasmana i klasifikacije bilansne i vanbilansne aktive.

BILANS USPJEHA

3 Prihodi i rashodi od kamata i naknada

3.1 Prihodi od kamata se odnose na prihode po osnovu:

U hiljadama EUR	2007.	2006.
Depozita	281	80
Kredita	2.762	1.065
Hartija od vrijednosti koje se drže do dospelja	1	-
Ostalih prihoda od kamata	-	406
Ukupno	3.044	1.551

3.2 Prihodi od naknada se odnose na prihode po osnovu:

U hiljadama EUR	2007.	2006.
Naknada po kreditima	619	187
Naknada po vanbilansnim obavezama	66	63
Naknada za izvršene usluge	842	480
Ostale naknade	161	336
Ukupno	1.688	1.066

3.3 Rashodi od kamata se odnose na rashode po osnovu:

U hiljadama EUR	2007.	2006.
Depozita	938	195
Ostale pozajmice – dospjele obaveze	22	4
Ostali rashodi po kamatama	26	9
Ukupno	986	208

3.4 Rashodi od naknada se odnose na rashode po osnovu:

U hiljadama EUR	2007.	2006.
Naknade po kreditima	1	-
Naknade za izvršene usluge	249	177
Ostale naknade	107	1
Ukupno	357	178

4 Troškovi za gubitke

Troškovi za gubitke su formirani shodno Odluci o klasifikaciji aktive banaka, rezervacijama i rezervama za kreditne gubitke i Odluci o minimalnim standardima za upravljanje operativnim rizicima u bankama i iznose EUR 2.135 hiljada (2006. godine EUR 405 hiljada).

Troškove za kreditne gubitke čine:

U hiljadama EUR	2007.	2006.
Troškovi za gubitke po osnovu depozita kod depozitnih institucija – rizik zemlje (Napomena 12)	16	(11)
Troškovi za gubitke po osnovu kredita (Napomena 8)	1.982	884
Rezervisanja po osnovu ulaganja u kapital drugih pravnih lica (Napomena 12)	58	32
Rezerve za troškove za gubitke po osnovu kamate (Napomena 12)	5	254
Troškovi za gubitke po osnovu ostale aktive	-	353
Troškovi za gubitke po osnovu operativnog rizika (Napomena 17)	250	(100)
Ukidanje rezervisanja po osnovu potencijalnih obaveza (Napomena 17)	(326)	(67)
Naplaćena otpisana potraživanja tokom godine	-	(940)
Opšta rezervisanja za kreditne gubitke	150	-
Ukupno	2.135	405

5 Ostali prihodi

Ostale prihode čine:

U hiljadama EUR	2007.	2006.
Prihodi iz poslovanja sa devizama (neto)	36	114
Prihodi iz kursnih razlika (revalorizacija)	119	(84)
Neto dobit/gubitak po osnovu trgovine hartijama od vrijednosti	30	34
Ostali prihodi	4.244	2.962
Ukupno	4.429	3.026

U okviru ostalih prihoda iznos od EUR 4.095 hiljada se odnosi na naplatu ranije otpisanih potraživanja.

6 Opšti troškovi

Opšte troškove čine:

U hiljadama EUR	2007.	2006.
Troškovi plata i doprinosa	2.005	1.871
Troškovi poslovnog prostora i fiksne aktive	1.149	763
Ostali operativni troškovi	1.507	1.071
Ukupno	4.661	3.705

BILANS STANJA

7 Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija

7.1 Na dan 31. decembra 2007. godine novčana sredstva i račune kod depozitnih institucija čine:

U hiljadama EUR	2007.			2006.
	EUR	Devize	Ukupno	Ukupno
Gotov novac	1.570	242	1.812	3.669
Žiro račun	3.555	503	4.058	7.041
Računi depozita kod depozitnih institucija u CG	5.505	-	5.505	3.930
Računi depozita kod depozitnih institucija u inostranstvu	4	-	4	12.800
Ukupno	10.634	745	11.379	27.440

7.2 U okviru Depozita kod depozitnih institucija u Crnoj Gori nalazi se iznos od EUR 5.483 hiljade (2006. godine EUR 3.930 hiljada) i odnosi se na obaveznu rezervu koja se izdvaja po stopi od 19% na depozite po viđenju i oročene depozite čiji je rok do dospijeća, na dane obračunavanja obavezne rezerve, kraći od 90 dana i 5% na oročene depozite čiji je rok do dospijeća, na dane obračunavanja obavezne rezerve, duži od 90 dana a kraći od jedne godine. Ove stope se primjenjuju na prosječan iznos depozita u skladu sa propisom Centralne banke Crne Gore u toku prethodnog nedjeljnog perioda (od ponedjeljka do ponedjeljka). Na 40% ukupno izdvojenih sredstava obavezne rezerve banke, Centralna banka obračunava kamatu po stopi od 1% na godišnjem nivou.

7.3 Od ukupnog iznosa novčanih sredstava i računa depozita kod depozitnih institucija na kamatonosne depozite se odnosi 40% od iznosa obavezne rezerve kod Centralne banke Crne Gore.

8 Krediti, poslovi lizinga i rezerve za kreditne gubitke

8.1 Analiza po vrsti korisnika i ročnosti kredita:

U hiljadama EUR			2007.	2006.
	Kratkoročna i dospjela potraživanja	Dugoročni	Ukupno	Ukupno
Kreditni Vladi RCG	-	-	-	
Opštine (javne organizacije)	-	-	-	300
Privredna društva u većinskom državnom vlasništvu	30	746	776	1.384
Privredna društva u privatnom vlasništvu	13.296	17.420	30.716	11.879
Preduzetnici	6	65	71	56
Banke	4.000	-	4.000	
Finansijske institucije	2.100	-	2.100	2.000
Neprofitne organizacije	200	-	200	3
Fizička lica	5.375	14.907	20.282	5.054
Ostalo		40	40	35
Stanje 31.12.2007. godine	25.007	33.178	58.185	20.711
Minus rezerve za kreditne gubitke			(3.252)	(1.371)
Stanje 31.12.2007. godine (neto)			54.933	19.340

8.2 Promjene na kreditima u toku godine su sledeće:

U hiljadama EUR	2007.	2006.
Stanje 1.1.2007. godine	20.711	8.448
Povećanja:		
Novi plasmani u toku godine	123.008	29.892
Reprogramirani krediti	835	-
Smanjenja:		
Otplate	(86.188)	(15.892)
Reprogramirani krediti	(80)	
Otpis (E kategorija)	(101)	(1.737)
Ukupno	58.185	20.711

8.3 Promjene na rezervama za kreditne gubitke u toku 2007. godine su sledeće:

U hiljadama EUR	2007.	2006.
Stanje 1.1.2007. godine	1.371	2.224
Povećanja:		
Nove rezerve	1.982	884
Smanjenja:		
Otpis (E kategorija)	(101)	(1.737)
Stanje 31.12.2007. godine	3.252	1.371

9 Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva

9.1 Poslovni prostor i ostalu fiksnu aktivnu Banke na dan 31.12.2007. godine čine:

U hiljadama EUR	2007.	2006.
Zgrade	371	197
Kompjuteri	683	572
Postrojenja i oprema	135	280
Ostala osnovna sredstva	713	488
Ispravka vrijednosti	(680)	(610)
Ukupno	1.222	927

9.2 Promjene na ovim sredstvima u toku 2007. godine su sledeće:

U hiljadama EUR	Građevinski objekti	Kompjuteri	Ostala sredstva za rad	Ukupno
Nabavna vrijednost				
Stanje 1.1.2007.	197	572	768	1.537
Povećanja				
Nabavka	174		517	691
Višak po popisu	-	111	157	268
Smanjenja				
Rashod po popisu	-	-	(594)	(594)
Stanje 31.12.2007.	371	683	848	1.902
Ispravka vrijednosti				
Stanje 1.1.2007.	23	306	281	610
Obračunata amortizacija	7	110	28	145
Rashod po popisu			(216)	(216)
Višak po popisu	-	71	70	141
Stanje 31.12.2007.	30	487	163	680
Sadašnja vrijednost sredstava za rad 31.12.2007. godine				
	341	196	685	1.222
Sadašnja vrijednost sredstava za rad 31.12.2006. godine				
	174	266	487	927

10 Ulaganja u kapital drugih pravnih lica

10.1 Struktura ulaganja u kapital drugih pravnih lica je sledeća:

U hiljadama EUR	2007.	2006.
Privredna društva koja se bave finansijskom djelatnošću	100	70
Privredna društva koja se bave nefinansijskom djelatnošću	129	129
Ukupno	229	199

10.2 Banka je na dan 31.12.2007. godine imala učešća u kapitalu kod sledećih pravnih lica:

U hiljadama EUR	2007.	2006.
Adriatico Finadria d.o.o. Podgorica	129	129
Montenegroberza AD, Podgorica	99	70
Energo Broker AD, Beograd	1	-
Ukupno	229	199

11 Ostala aktiva

11.1 Ostalu aktivu čine:

U hiljadama EUR	2007.	2006.
Obračunata potraživanja po osnovu kamate	103	47
Potraživanja po osnovu naknade	93	-
Preplaćen porez na dobit	82	82
Aktivna vremenska razgraničenja	321	18
Avansi	146	24
Nematerijalna imovina	646	19
Ukupno	1.391	190

Promjene na nematerijalnoj imovini tokom 2007. godine su sledeće:

U hiljadama EUR	Softver	Ostala nematerijalna imovina	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Stanje 1.1.2007.	24	-	24
Povećanja			
Nabavka	351	331	682
Stanje 31.12.2007.	375	331	706
Ispravka vrijednosti			
Stanje 1.1.2007.	5	-	5
Obračunata amortizacija	37	18	55
Stanje 31.12.2007.	42	18	60
Sadašnja vrijednost 31.12.2007. godine	333	313	646
Sadašnja vrijednost 31.12.2006. godine	19	-	19

11.2 Promjene u stanju kamate i naknada u toku godine su sledeće:

U hiljadama EUR	Kamate	Naknade
Stanje 1.1.2007. godine	47	17
Obračunati prihodi u periodu 1.1.-31.12.2007.	3.037	1.688
Naplaćeno u periodu 1.1.-31.12.2007.	(2.698)	(1.612)
Otpis (E kategorija)	(8)	-
Suspendovana kamata	(275)	-
Stanje 31.12.2007. godine	103	93

12 Rezerve za potencijalne gubitke na ostalu aktivu osim kredita

12.1 Rezerve koje je Banka formirala shodno Odluci o kriterijumima i postupku klasifikacije aktive su sledeće:

U hiljadama EUR	2007.	2006.
Kamate	2	5
Ulaganja u kapital drugih pravnih lica	98	40
Depoziti kod banaka	16	-
Ukupno	116	45

12.2 Promjene na rezervama za gubitke u toku 2007. godine su sledeće:

U hiljadama EUR	Depoziti kod banaka	Ulaganja u kapital drugih pravnih lica	Kamate
Stanje 1.1.2007. godine	-	40	5
Povećanja:			
Nove rezerve	16	58	5
Smanjenja:			
Otpis (E kategorija)	-	-	(8)
Ukidanje rezervi			
Stanje 31. 12.2007. godine	16	98	2

13 Depoziti

Depozite Banke na dan 31.12.2007. godine čine:

U hiljadama EUR			2007.	2006.
	Kamatonosni	Nekamato- nosni	Ukupno	Ukupno
Depoziti po viđenju	15.322	5.495	20.817	24.640
Oročeni depoziti	19.300	-	19.300	11.003
Stanje 31.12.2007. godine	34.622	5.495	40.117	35.643

Depozite Banke čine depoziti koje su uložili:

U hiljadama EUR			2007.	2006.
	Depoziti po viđenju	Oročeni depoziti	Ukupno	Ukupno
Vlada RCG	25	-	25	21
Vladine agencije	5	-	5	7
Fondovi	78	500	578	1.035
Opštine (javne organizacije)	131	-	131	39
Privredna društva sa većinskim državnim vlasništvom	199	-	199	122
Privredna društva u privatnom vlasništvu	13.623	4.241	17.864	16.220
Preduzetnici	142	-	142	143
Banke	163	3.000	3.163	3.662
Finansijske institucije	753	90	843	7.244
Neprofitne organizacije	650	261	911	732
Fizička lica	4.636	11.208	15.844	6.105
Ostalo	412	-	412	313
Stanje 31.12.2007. godine	20.817	19.300	40.117	35.643

U okviru kamatonosnih depozita nalazi se iznos od EUR 6.368 hiljade koji predstavlja kolateral za date kredite i korišćen je kao odbitna stavka od knjigovodstvene vrijednosti kredita prilikom obračuna rezervi za kreditne gubitke.

Depoziti po viđenju u iznosu od EUR 5.495 hiljada odnose se na devizne račune komitenata i na njih Banka ne plaća kamatu.

14 Obaveze po uzetim kreditima i pozajmicama

Obaveze po uzetim kreditima i pozajmicama iznose EUR 6.500 hiljada (2006. godine EUR 1.500 hiljada).

Analiza prema izvorima sredstava:

Banka	Iznos odobrenog kredita	Rok	Kamatna stopa	Stanje 31. decembra 2007.
Banca Monte dei Paschi di Siena S.p.a.	5.000	24 mjeseca	6,12% p.a.	5.000
Nove Ljubljanske banke d.d. Filiale di Trieste	1.500	17 mjeseci i 29 dana	Euribor I.R+2,15p.a.	1.500
				6.500

15 Obaveze prema Vladi

Obaveze prema Vladi iznose 1.502 hiljade (2006. godine EUR 1.721 hiljada).

Iznos od EUR 1.452 hiljade se odnosi na kredite dobijene od Fonda za razvoj Republike Crne Gore za kreditiranje investicionih projekata preduzeća. Ovi krediti se odobravaju na rok od 3 do 5 godine, uz *grace* period od 1 do 2 godine i kamatnu stopu od 5% do 7% od čega Banci pripada 2% za pokriće troškova. Iznos od EUR 50 hiljada se odnosi na kredite dobijene od Agencije za razvoj malih i srednjih preduzeća

16 Ostale obaveze

Ostalu pasivu čine sledeće pozicije:

U hiljadama EUR	2007.	2006.
Obračunata neplaćena kamata	145	97
Obaveze iz platnog prometa sa Srbijom	-	473
Unaprijed naplaćena kamata	285	92
Primljeni avansi	731	46
Obaveze prema dobavljačima	308	110
Obaveze za poreze	47	21
Ostale obaveze	44	71
Stanje 31.12.2007. godine	1.560	910

17 Rezerve za potencijalne gubitke po vanbilansnim izloženostima

17.1 Rezerve za potencijalne kreditne gubitke po vanbilansnim izloženostima čine:

U hiljadama EUR	2007.	2006.
Garancije i avalirane mjenice	340	641
Akreditivi	1	-
Odobreni, a neiskorišćeni krediti	19	29
Sudski sporovi	618	704
Operativni rizik	300	50
Ukupno	1.278	1.424

17.2 Promjene na rezervama za potencijalne gubitke po vanbilansnim izloženostima u toku 2007. godine su sledeće:

U hiljadama EUR	Garancije	Neiskorišćeni krediti	Akreditivi	Sudski sporovi	Operativni rizik
Stanje 1.1.2007. godine	641	29	-	704	50
Povećanja:					
Nove rezerve	-	-	1	-	250
Smanjenja:					
Ukidanje rezervi	(301)	(10)	-	(15)	-
Kursne razlike	-	-	-	(71)	-
Stanje 31.12.2007. godine	340	19	1	618	300

18 Kapital Banke

Kapital Banke čini:

U hiljadama EUR	2007.	2006.
Akcionarski kapital	16.006	13.450
Emisiona premija	7.444	-
Rezerve	1.849	1.699
Gubitak/dobit iz prethodnih godina (neto)	(8.186)	(9.363)
Dobit tekuće godine	1.009	1.177
Stanje 31.12.2007. godine	18.122	6.963

Akcionarski kapital Banke je podijeljen na 31.305 akcija, pojedinačne nominalne vrijednosti 511,29 EUR.

Koeficijent solventnosti Banke, izračunat kao odnos rizičnog kapitala i rizične aktive iznosi 37,7%.

Banka je tokom godine izdvojila iznos od EUR 150 hiljada na ime opštih rezervi za kreditne gubitke.

19 Vanbilansne evidencije

19.1 Potencijalne obaveze

19.1.1 Vanbilansnu aktivnu i pasivu koja predstavlja potencijalnu obavezu za Banku čine:

U hiljadama EUR	2007.	2006.
Plative garancije	3.641	4.833
Činidbene garancije	133	537
Ostale vrste garancija	1.122	1.674
Akreditivi	27	69
Neopozive obaveze za davanje kredita	1.699	1.041
Stanje 31.12.2007. godine	6.622	8.154

19.1.2. Sudski sporovi

HI „Radoje Dakić“ pred Privrednim sudom vodi spor protiv Banke čija je vrijednost 907.199 USD. Do dana vršenja revizije Privredni sud je donio Presudu kojom se Banka obavezuje da solidarno sa firmom Industriaimport-Industriaimpex AD, Podgorica uplati ukupan iznos HI Radoje Dakić. Banka je uložila žalbu Vrhovnom sudu Crne Gore koji je predmet vratio prvostepenom organu na ponovno odlučivanje. U ponovnom postupku donijeta je presuda kojom je odbijen tužbeni zahtjev tužioca. Tužilac je uložio žalbu i drugostepeni postupak je u toku pred Apelacionim sudom. Banka je stvorila rezervu za potencijalne gubitke po ovom osnovu u iznosu od EUR 618 hiljada.

Pored ovog, protiv Banke se vode i određeni broj sporova za koje rukovodstvo ne očekuje značajnije odlive sredstava.

19.1.2. Ostale potencijalne obaveze

Banka je u toku godine ostvarivala transakcije koje podliježu oporezivanju u skladu sa crnogorskim poreskim zakonima. Iako su ove transakcije pažljivo razmotrene prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, ostaju eventualni rizici da bi nakon sprovedene kontrole od strane relevantnih poreskih organa moglo doći do utvrđivanja dodatnih poreskih obaveza.

19.2 Komisijon

U okviru svojih vanbilansnih evidencija Banka je prikazala iznos od EUR 131 hiljadu (2006. godine EUR 141 hiljadu) koji se odnosi na komisione poslove koje Banka obavlja.

19.3 Otpisani krediti i ostali plasmani

U okviru svojih vanbilansnih evidencija Banka vodi i iznos od EUR 964 hiljade koji čine sledeće stavke:

U hiljadama EUR	2007.	2006.
Krediti - glavnica	831	6.033
Kamata	105	84
Fakturisana kamata	28	3
Ukupno	964	6.120

19.4 Ostale stavke vanbilansa

U okviru vanbilansnih evidencija Banke evidentiran je i iznos od EUR 67.716 hiljada koji bi trebalo da se odnosi na procijenjenu vrijednost nepokretnosti, hartija od vrijednosti i ostalih sredstava koja predstavljaju obezbjeđenje za kredite (kolateral). Banka je ažurirala ove podatke na dan 31. mart 2008. godine.

20 Povezana lica

Tokom godine Banka je obavljala transakcije sa povezanim pravnim licima. Te transakcije zajedno sa odgovarajućim saldima na dan 31. decembar 2007. godine su prikazane u sledećoj tabeli:

U hiljadama EUR	Promet tokom godine	Stanje na dan 31.decembra 2007.
Povezano lice		
Jugopetrol A.D., Kotor		
- depoziti	2.000	-
- garancije	-	-
- kamata na depozit	-	-
Luka Bar AD., Bar		
- krediti	1.028	
- kamata na kredite	35	
- garancije	367	152
Hemomont d.o.o., Podgorica		
- depoziti	10	-
- krediti	28	-
- garancije	2	-
Službeni list		
- depoziti	100	-
Prima AD., Podgorica		
- krediti	1.300	1.213
- kamate	30	-
FZU HLT AD., Podgorica		
- krediti	1.500	-
- kamata	26	-
- depoziti	2.713	-

Štampa A.D, Podgorica		
- krediti	3.476	1.913
- garancije	100	100
- kamata	9	-
Štampa plus A.D, Podgorica		
- garancije	170	170
Miljan Todorović		
- oročeni depozit	3.759	3.700
- kamata	108	108
Podravska banka d.d., Koprivnica		
- oročeni depoziti	500	3.000
- kamata	93	
-Po osnovu Ugovora o poslovnoj saradnji i prenosu know-how	90	-

Banka je tokom 2007. godine obračunala iznos od EUR 287 hiljada ključnom rukovodstvu koje uključuje Generalnog direktora, njegova dva zamjenika i članove Upravnog odbora na ime kratkoročnih naknada.

Na dan 31. decembra 2007. godine ima iskazan iznos od EUR 655 hiljada koji se odnosi na kredite odobrene radnicima banke. U pojedinim slučajevima ovi krediti premašuju limite definisane propisima.

21 Događaji nastali poslije datuma bilansa stanja

Skupština Crne Gore je 14. februara 2008. godine donijela Zakon o bankama koji je objavljen u Službenom listu Crne Gore broj 17 od 11. marta 2008. godine i stupio je na snagu osmog dana od dana objavljivanja. Prema odredbama ovog Zakona banke su dužne da svoje akte i korporativno upravljanje usaglase najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, a svoje poslovanje usaglase sa ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu njega najkasnije u roku od godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.

22 UPRAVLJANJE RIZICIMA

Najvažniji rizici kojima je Banka u svom poslovanju izložena su:

- rizik likvidnosti,
- kreditni rizik,
- tržišni rizik
 - rizik kamatne stope,
 - devizni rizik,
 - cjenovni rizik,
 - rizik plasmana,
 - rizik emitenta
- operativni rizik,
- rizik zemlje i drugi.

Radi što boljeg praćenja i upravljanja rizicima Banka je uspostavila adekvatan sistem za upravljanje rizicima kroz:

- pisane politike i procedure za upravljanje rizicima,
- definisana ovlašćenja i odgovornosti u procesu upravljanja rizicima,
- sistem za redovno izvještavanje i informisanje Upravnog odbora i rukovodstva Banke,

- procedure za klasifikaciju aktive i izdvajanje rezervi za potencijalne gubitke po osnovu izloženosti rizicima.

Upravljanje rizicima podrazumijeva identifikaciju, mjerenje, kontrolisanje i praćenje rizika shodno visini rizičnog profila Banke.

Za primjenu procedura upravljanja rizicima odgovorni su nadležni organi Banke i organizacioni dijelovi koji ih sprovode i učestvuju u procesu upravljanja rizicima kojima je Banka izložena. Nadležnosti pojedinih organizacionih dijelova u funkciji realizacije upravljanja rizicima utvrđene su pravilnikom organizacije i sistematizacije poslova Banke, kao i internim politikama i procedurama koje se odnose na upravljanje rizicima u Banci.

Služba za nadzor i izvještavanje o rizicima je odgovorna da u skladu sa politikama i procedurama kreira mjesečne izvještaje o rizicima, vrši njihovu analizu i izvještava rukovodstvo na sjednicama ALCO-a, a nakon toga i na sjednicama Upravnog odbora.

Nadležnosti Upravnog odbora, Komiteta za nadzor i ALCO komiteta u upravljanju rizicima definisane su zakonskim odredbama i propisima Centralne banke Crne Gore, odlukama Upravnog odbora banke i drugim internim aktima Banke.

22.1 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti Banke je definisan Zakonom o bankama, Strategijom upravljanja rizikom likvidnost, usvojenom 29.06.2007. godine i Politikom upravljanja rizikom likvidnosti, posljednje izmjene i dopune usvojene na sjednici Upravnog odbora, održanoj 20.12.2007. godine.

Strategijom upravljanja rizikom likvidnosti je bliže definisan opšti pristup i ciljevi upravljanja rizikom likvidnosti koje Banka sprovodi:

- Kreiranjem upravljačke strukture u Banci u cilju sprovođenja strategije upravljanja rizikom likvidnosti;
- Pripremom rasporeda čestih rutinskih pregleda likvidnosti i rjeđih, dubinskih pregleda likvidnosti;
- Uspostavljanjem bliske saradnje između osoba odgovornih za likvidnost, osoba odgovornih za praćenje tržišnih uslova poslovanja Banke, kao i osoba koje imaju pristup ključnim podacima kao što su oni koji se odnose na kreditni rizik;
- Izračunom usklađenosti novčanih tokova;
- Konstantno praćenje pokazatelja likvidnosti;
- Stres scenariji;
- Osiguranje postojanja primjerenih internih kontrola kako bi se očuvao integritet utvrđenog procesa upravljanja rizikom likvidnosti.

Politikom upravljanja rizikom likvidnosti određuju se načini i postupci za planiranje (predviđanje tokova likvidnosti), redovno provjeravanje trenutnog stanja likvidnosti, kao i preduzimanje mjera za obezbjeđenje optimalne likvidnosti banke.

Upravljanje likvidnošću podrazumijeva slijedeće aktivnosti:

- identifikaciju postojećeg rizika likvidnosti i rizika likvidnosti koji može proizaći iz novih poslovnih aktivnosti ili proizvoda Banke;
- mjerenje i praćenje rizika likvidnosti;
- održavanje rizika likvidnosti na nivou prihvatljivom za rizični profil Banke;

- izvještavanje i informisanje rukovodstva i Upravnog odbora Banke;
- donošenje odgovarajućih procedura vezanih za postupanje u slučaju privremenih i dugoročnih poremećaja likvidnosti.

Odgovornost u upravljanju likvidnošću Banke, nose sljedeći organi Banke:

- Rukovodstvo banke
- Komitet za upravljanje aktivom i pasivom Banke (ALCO)
- Sektor platnog prometa i upravljanja sredstvima (Treasury Služba) i drugi poslovni sektori Banke.
- Odgovornost za održavanje likvidnošću Banke snosi Uprava Banke.

Optimalno upravljanje likvidnošću kao pretpostavku ima redovno praćenje i analizu faktora kao što su:

- sadašnje / buduće potrebe likvidnosti;
- sadašnji / budući prihodi;
- trenutni / predviđeni kvalitet aktive;
- povećanje / smanjenje izvora finansiranja.

Operativnom likvidnošću upravlja Sektor za platni promet i upravljanje sredstvima (Treasury Služba) koji priprema dnevne, nedjeljne i mjesečne izvještaje o likvidnosti i daje predloge za njihovo ostvarivanje Upravi Banke.

Treasury Služba, svakodnevno priprema dnevni izvještaj – cash flow, kao najbolji pokazatelj poslovne aktivnosti Banke i koji je osnov za projekcije, agregatno na nivou dužeg vremenskog perioda, i uz ostale potrebne pokazatelje predstavlja osnov kako za održavanje potrebnog nivoa likvidnosti tako i za projekciju budućih promjena i situacija iz ove oblasti.

Prilikom planiranja likvidnosti uzimaju se u obzir ekonomske prognoze, interni troškovi finansiranja, prognoze kamatnih stopa, mogućnosti pribavljanja novih sredstava, mogućnosti njihovog korišćenja i sl:

- projektovanjem i praćenjem priliva i odliva novčanih sredstava
- mjerenjem i praćenjem koncentracije depozita i drugih izvora finansiranja po ročnosti i po klijentima
- uspostavljanjem i održavanjem adekvatne ročne usklađenosti sredstava i izvora sredstava, u EUR i drugim valutama – GAP analiza
- mjerenjem, praćenjem i procjenom varijabilnosti depozita
- praćenjem potencijalnih obaveza evidentiranim u vanbilansu Banke
- korišćenjem finansijskih instrumenata za uspostavljanje adekvatne kompozicije sredstava i izvora sredstava, i posebno
- utvrđivanjem indikatora likvidnosti i njihovim korišćenjem u procesu praćenja likvidnosti Banke

Tokom 2007. godine Banka je uglavnom imala stabilnu likvidnost. Rad njenih deponenata je obavljan nesmetano i banka je sve svoje obaveze izmirivala u roku dospjeća. Banka tokom 2007. godine nije koristila sredstva obavezne rezerve.

Koeficijent dnevne i dekadne likvidnosti Banke je održavan na nivou iznad propisanog Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje rizikom likvidnosti u bankama (Službeni list RCG 58/05), odnosno, u rasponu od 21% do 27%.

GAP analiza ročne usklađenosti finansijske aktive i pasive je, osim po standardnom modelu, vršena i metodom procjene efekata faktora koji imaju indirektan uticaj na ukupnu usklađenost sredstava i izvora sredstava. Konkretno, vršena je korekcija finansijskih pokazatelja stanja

aktive i pasive na osnovu projekcija o naplati dospjelih potraživanja, stabilnosti a vista depozita u periodu dužem od 7 dana, i sl.

GAP analiza ročne uskladenosti finansijske aktive i pasive pokazuje da je tokom 2007. godine prisutna određena neusklađenost između vrijednosti sredstava i njihovih izvora, koja je razvijanjem metode upravljanja likvidnošću Banke korigovana i na dan 31.12.2007.g. identifikovana za period do 31-90 dana, što znači da je Banka obezbjedila kvalitetne, odnosno dugoročne izvore finansiranja.

Politikom upravljanja rizikom likvidnosti su definisani određeni interni limiti za praćenje rizika likvidnosti. Kako su u toku 2007 godine, bila uočena određena odstupanja od limita utvrđenih važećom politikom Banke, koja su rezultat neusklađenog rasta depozita i plasmana, izvršena je adekvatna korekcija prethodno utvrđenih limita, a sve u skladu sa važećom Politikom upravljanja rizikom likvidnosti (poglavlje VI, tačka 3):

Pokazatelji	Limiti do 20.12.07	Limiti usvojeni 20.12.07.
likvidna aktiva / depoziti	min 30%	min. 20%
likvidna aktiva / ukupne obaveze	min 25%	min. 15%
kreditni / depoziti	max 100%	prati se
kratkoročni krediti / kratkoročni depoziti	max 100%	max. 100%
kreditni / depoziti + pozajmice	max 90%	prati se
likvidna aktiva / ukupna aktiva	min 25%	min. 10%
kreditni / ukupna aktiva	max 60%	max. 80%
osnovna sredstva / ukupna aktiva	max 5%	max. 5%
ostala aktiva/ ukupna aktiva	max 5%	max. 3%
depoziti / ukupna pasiva	min. 60%	min. 60%
pozajmice / ukupna pasiva	max 30%	max. 30%

Banka je na dan 31. decembra 2007. godine bila u definisanim limitima rizika likvidnosti, osim za učešće kredita i depozita u strukturi bilansa (kreditni/ukupna aktiva, depoziti/ukupna pasiva), što je uzrokovano značajnim podsticanjem kreditne aktivnosti u toku 2007. godine.

HIPOTEKARNA BANKA A.D. PODGORICA*Napomene uz finansijske izvještaje*

Ročna usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza Banke na dan 31. decembra 2007. godine je sledeća:

Finansijska aktiva u bilansu stanja	1 - 7 dana	8 - 15 dana	16 - 30 dana	31 - 90 dana	91 - 180 dana	181 - 365 dana	1 - 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	11.379	-	-	-	-	-	-	-	11.379
Hartije od vrijednosti za trgovinu i raspoložive za prodaju, izuzev akcija	41	-	-	-	-	-	-	-	41
Kredit i ostala potraživanja	2.132	381	2.510	6.169	9.860	11.190	23.123	2.819	58.184
Ostala finansijska aktiva uključujući ulaganje u akcije	337	-	-	-	-	-	230	4	571
Ukupno :	13.889	381	2.510	6.169	9.860	11.190	23.353	2.823	70.175
Finansijske obaveze u bilansu stanja									
Depoziti	20.944	495	167	5.010	1.552	4.076	7.752	120	40.116
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	-	-	-	-	1.500	-	5.000	-	6.500
Obaveze prema Vladi	35	1	3	29	67	168	865	334	1.502
Ostale finansijske obaveze	428	2	6	133	144	91	26	1	831
Ukupno :	21.407	498	176	5.172	3.263	4.335	13.643	455	48.949
Gap dospjeća	(7.518)	(117)	2.334	997	6.597	6.855	9.710	2.368	21.226
Kumulativni Gap	(7.518)	(7.635)	(5.301)	(4.304)	2.293	9.148	18.858	21.226	26.767
% od ukupnog izvora sredstava	(0.15)	(0.16)	(0.11)	(0.09)	0.05	0.19	0.39	0.43	

22.2 Kreditni rizik

Banka prati, upravlja i mjeri kreditni rizik u skladu sa zakonskim aktima CBCG, kao i u skladu sa definisanom Kreditnom politikom, Politikom upravljanja kreditnim rizikom i Odlukom o ovlašćenjima i proceduri odvijanja kreditnog posla u Banci.

Usvajanjem nove Odluke o klasifikaciji aktive banaka, rezervacijama i rezervama za kreditne gubitke, Centralne banke Crne Gore, Banka je u skladu sa istom kreirala izmjene internih akata koji se odnose na kreditni rizik i Odlukom Upravnog odbora Banke ukinula Odluku o internoj klasifikaciji plasmana koja je bila bazirana na staroj Odluci CBCG o klasifikaciji aktive banaka.

Identifikacija i mjerenje kreditnog rizika je koncentrisana u Službi za kreditni rizik i Službi za nadzor i izvještavanje o rizicima koji su organizaciono u okviru Sektora za upravljanje rizicima. U navedenom Sektoru je kreirana matrica za ocjenu izloženosti kreditnom riziku po pojedinim plasmanima po parametrima čije se ocjenjivanje zahtjeva Odlukom CBCG.

U toku 2007. godine je primjenjivan konzervativan pristup klasifikacije plasmana, po osnovu čega je u posljednjem kvartalu 2007. godine i ostvaren rast nekvalitetnih plasmana. Na dan 31.12.2007. godine rezerve za kreditne gubitke u odnosu na kredite predstavljaju 5,59%, dok je na nivou bankarskog sistema ovaj koeficijent 2,32%.

Banka je pratila i izloženost kreditnom riziku i prema grupama povezanih lica u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima upravljanja kreditnim rizikom i poslovanju sa licima povezanim sa bankom i u skladu sa članom 35 Zakona o bankama kojim je definisano da ukupna izloženost prema jednom korisniku ili grupi povezanih korisnika ne može preći iznos od 20% kapitala I klase banke.

22.3 Rizik kamatne stope

Rizik kamatne stope predstavlja vjerovatnoću ostvarivanja gubitaka Banke po osnovu promjena kamatnih stopa, čije moguće povećanje ili smanjenje može donijeti Banci zaradu ili gubitak po pojedinim stavkama ili u globalu.

Banka je Politikom upravljanja tržišnim rizicima uspostavila sledeće limite za izloženost riziku kamatne stope:

- prosječna kamatna marža ne smije pasti ispod 40% prosječne aktivne kamatne stope.
- ukupna godišnja kumulativna razlika za pozicije u EUR ne smije prelaziti 45% ukupne aktive, odnosno 45% ukupne pasive,
- ukupna polugodišnja kumulativna razlika za pozicije u EUR ne smije prelaziti 36% ukupne aktive, odnosno 36% ukupne pasive,
- ukupna godišnja i polugodišnja kumulativna razlika za pozicije po pojedinim valutama ne smije prelaziti 9% ukupne aktive, odnosno 9% ukupne pasive,
- posmatrano agregatno za pozicije u svim valutama ukupna godišnja kumulativna razlika ne smije prelaziti 54% ukupne aktive, odnosno 54% ukupne pasive,
- posmatrano agregatno za pozicije u svim valutama ukupna polugodišnja kumulativna razlika ne smije prelaziti 45% ukupne aktive, odnosno 45% ukupne pasive.

Prema informaciji koju je dostavila, Banka je tokom 2007. godine primjenjivala sledeće kamatne stope:

	Pravna lica	Fizička lica
Aktivne kamate		
• nominalne		
- kratkoročni krediti	5,3% - 14,50%	4% - 15,39%
- dugoročni krediti	4,50% - 14,50%	5% - 15,39%
• efektivne		
- kratkoročni krediti	6% - 25,28%	4,5% - 25,55%
- dugoročni kredit	4,78% - 22,50%	4,78% - 20,2%
Pasivne kamate		
• nominalne		
- depoziti po viđenju	1%	1%
- kratkoročni depoziti	1,2% - 7,17%	2% - 6,9%
- dugoročni krediti	2,50% - 7%	2% - 7%
• efektivne		
- depoziti po viđenju	1%	1%
- kratkoročni depoziti	1,2% - 7,17%	2%-6,9%
- dugoročni krediti	2,50% - 7%	2% - 7%

Banka ugovorima definiše zateznu kamatnu stopu na nivou 50% uvećane ugovorene kamatne stope.

Banka je pripremila osnovnu GAP analizu koja je uključena u izvještaj koji dostavlja Centralnoj banci Crne Gore, a koja je napravljena na bazi pretpostavke da svi a vista depoziti dospijevaju u roku do 30 dana i da su pozicije na koje se obračunava varijabilna kamata, koje su uglavnom vezane za promjenu Odluke o kamatnim stopama ili trendu stope inflacije, klasifikovane prema preostalom roku dospijeca na osnovu realne pretpostavke da se Odluka o kamatnim stopama neće mijenjati za već odobrene plasmane i da se kamatne stope po osnovu rasta stope inflacije neće mijenjati. Takođe je uključena pretpostavka da će se kamatne stope mijenjati kod aranžmana koji su sa ugovorenim EURIBOROM.

Prema toj analizi izloženost Banke riziku od promjene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2007. godine je sledeća:

Osjetljiva Aktiva	1 – 30 dana	31 – 90 dana	91 – 180 dana	181 – 365 dana	preko 1 god	Ukupno
Kamatonosni depoziti u ostalim institucijama	2.193					2.193
Kredit i ostala potraživanja	5.023	7.273	9.860	11.190	24.839	58.185
Ostala osjetljiva aktiva	99					99
Ukupno:	7.315	7.273	9.860	11.190	24.839	60.477
% od ukupne kamatonosne aktive	12.10%	12.03%	16.30%	18.50%	41.07%	100.00%

Osjetljiva Pasiva

Kamatonosni depoziti	16.111	5.010	1.552	4.076	7.872	34.621
Kamatonosne pozajmice	39	29	1.567	168	6.199	8.002
Ostale osjetljive obaveze	50	42	26	47	27	192
Ukupno	16.200	5.081	3.145	4.291	14.098	42.815

% od ukupnih kamatonosnih obaveza	37.84%	11.87%	7.35%	10.02%	32.93%	100.00%
IZNOS GAP						
Pozitivan/Negativan	(8.885)	2.192	6.715	6.899	10.741	17.662
Kumulacioni Gap - Pozitivan/Negativan	(8.885)	(6.693)	22	6.921	17.662	
Kumulativan Gap / Ukupna aktiva	(12.86%)	(9.69%)	0.03%	10.02%	25.57%	

Pored ove analize Banka priprema i druge varijante GAP izvještaja, agregatno i po pojedinim valutama u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje tržišnim rizicima u bankama i internom Politikom i Procedurom kojom je definisan način identifikacije, praćenja, mjerenja i upravljanja rizikom kamatne stope, kao i limiti rizika kamatne stope, na osnovu čega je konstatovano da je Banka u toku 2007. godine poslovala u okviru limita definisanim internim aktima Banke

22.4 Operativni rizik

Operativni rizik predstavlja vjerovatnoću ostvarivanja gubitaka u poslovanju Banke, usljed neadekvatnih internih sistema, procesa i kontrola, slabosti i propusta u izvršavanju poslova, protivpravnih radnji i spoljnih događaja koji mogu Banku izložiti gubitku.

Na dan 31. decembra 2007. godine, rezervisanja za operativni rizik iznose EUR 300 hiljada.

22.5 Izloženost banke rizicima od potencijalnih obaveza

Banka vodi potencijalne obaveze po vrstama i po korisnicima.

Kod odobravanja vanbilansnih plasmana Banka provjerava bonitet podnosioca zahtjeva na isti način kao i prilikom odobravanja kredita.

Da bi se obezbijedili vanbilansni plasmani, Banka kao sredstvo obezbjeđenja prihvata novčane depozite kao zalogu, ugovore o fiducijarnom prenosu prava svojine, ovlašćenja za naplatu duga sa računa klijenta – žiranta kod njegovog nosioca platnog prometa, mjenice, robu, hipoteku na nekretninama i pokretnim stvarima, garancije drugih banaka i Vlade Crne Gore i druge zakonom predviđene instrumente.

**HIPOTEKARNA
BANKA AD, PODGORICA**

ANALIZE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

1 BILANS STANJA

1.1 Struktura bilansa stanja je sledeća:

U hiljadama EUR	2007.	% učešća u bilansnoj sumi	2006.	% povećanja 2006/2007
AKTIVA				
Novčana sredstva i računi kod depozitnih institucija	11.379	16,48	27.440	(58,53)
Aktiva za trgovinu i raspoloživa za prodaju, izuzev akcija	41	0,06	41	0,00
Kreditni i poslovi lizinga	58.185	84,23	20.711	180,94
Rezerve za kreditne gubitke	(3.252)	(4,71)	(1.371)	137,20
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja	-		69	(100,00)
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	1.222	1,77	927	31,82
Ulaganja u kapital drugih pravnih lica	229	0,33	199	15,08
Ostala aktiva	1.391	2,01	190	632,11
Rezerve za potencijalne gubitke na ostalu aktivu osim kredita	(116)	(0,17)	(45)	157,78
Ukupno 31.12.2007. godine	69.079	100	48.161	43,43
PASIVA				
Depoziti	40.117	58,07	35.643	12,55
Obaveze po uzetim kreditima i pozajmicama	6.500	9,41	1.500	333,33
Obaveze prema Vladi	1.502	2,17	1.721	(12,73)
Ostale obaveze	1.560	2,26	910	71,43
Rezerve za potencijalne kreditne gubitke po vanbilansnim izloženostima	1.278	1,85	1.424	(10,25)
Kapital	18.122	26,24	6.963	160,26
Ukupno 31.12.2007. godine	69.079	100	48.161	43,43

2 BILANS USPJEHA

2.1 Struktura prihoda i rashoda Banke i njihovo učešće u odgovarajućim kategorijama bilansa uspjeha za 2007. godinu je sledeća:

U hiljadama EUR	2007.	Učešće %	2006.	% povećanja 2006/2007
Prihodi	9.184	100	5.772	59,11
Kamate na kamatonosne račune depozita kod depozitnih institucija	281	3,05	80	250,00
Kamate po kreditima	2.719	29,61	1.065	155,31
Kamate po osnovu hartija od vrijednosti	1	0,01	-	
Ostali prihodi od kamata	43	0,48	406	(89,41)
Naknade po kreditima	619	6,74	187	231,02
Naknade po vanbilansnim poslovima	66	0,72	63	4,76
Naknada za izvršene usluge	842	9,17	480	75,42
Ostali prihodi od naknada	161	1,75	336	(52,08)
Ostali prihodi	4.429	48,22	3.110	42,41
Vanredni prihodi	23	0,25	45	(48,89)
Rashodi i zakonske obaveze	8.175	100	4.595	77,91
Kamate na depozite	938	11,47	195	381,03
Ostale pozajmice – dospjele obaveze	22	0,27	4	450,00
Ostali rashodi po kamatama	26	0,32	9	188,89
Naknade za izvršene usluge	357	4,37	178	100,56
Troškovi za kreditne gubitke	2.135	26,11	405	427,16
Rashodi iz poslovanja sa devizama i kursne razlike	-	-	84	-
Troškovi plata i doprinosi	2.005	24,53	1.871	7,16
Troškovi poslovnog prostora i ostale fiksne aktive	1.149	14,06	763	50,59
Ostali operativni troškovi	1.507	18,43	1.071	40,71
Vanredni rashodi	36	0,44	15	140,00
Dobitak/Gubitak	1.009		1.177	(14,27)
Porez	-		-	
Gubitak	1.009		1.177	(14,27)

Najznačajniju stavku u okviru prihoda Banke čine ostali prihodi u iznosu od EUR 4.429 hiljada. Ovi prihodi se najvećim dijelom odnose na naplaćena, ranije otpisana potraživanja.

3 KAPITAL BANKE

3.1 Kapital Banke na dan 31. decembra 2007. godine čine:

U hiljadama EUR	2007.
Kapital prve klase	
Uplaćeni i unijeti akcijski kapital isključujući povlašćene kumulativne akcije	16.006
Naplaćene emisione premije	7.444
Zakonske rezerve	1.849
Iznos kapitala prve klase	25.299
Kapital druge klase	
Rezerve za gubitke po stavkama aktive do 1,25% rizične aktive banke	591
Dobit u tekućoj godini	1.009
Iznos kapitala druge klase	1.600
Odbitne stavke od kapitala Banke	
Gubitak iz prethodnih godina	8.186
Goodwill ostala nematerijalna imovina	647
Ulaganja banke u kapital drugih pravnih lica	229
Iznos odbitnih stavki od kapitala Banke	9.062
Obračun iznosa rizičnog kapitala banke	
Iznos kapitala prve klase	25.299
Iznos kapitala druge klase	1.600
Iznos odbitnih stavki od kapitala banke	9.062
Iznos rizičnog kapitala banke	17.837

Prema Odluci o minimalnim standardima kapitala banke, Banka je dužna da održava rizični kapital od najmanje 5.000.000 EUR i u iznosu koji obezbjeđuje koeficijent solventnosti od najmanje 8%. Banka ima dovoljno kapitala da zadovolji zahtjeve Centralne banke Crne Gore. Koeficijent solventnosti je 37,7%.

3.2 Prava, obaveze i odgovornosti akcionara koja su regulisana Zakonom su:

- pravo upravljanja;
- pravo učešća u profitu;
- prioritarno pravo u sticanju nove emisije akcija;
- pravo na dio preostale imovine nakon likvidacije;
- druga prava utvrđena zakonom.

3.3 Na dan 31.decembar.2007. godine upravljačka struktura akcionara i njihovo učešće u kapitalu Banke prikazano za 15 najvećih akcionara vlasnika upravljačkih akcija, je sledeća:

Red. broj	A k c i o n a r	Iznos akcionarskog kapitala (u 000 EUR)	Broj akcija	% učešća u akcionarskom kapitalu
1.	Flandria Partisipations Financieres	2.556	5.000	15,97
2.	Cerere S.R.L Trst	2.229	4.360	13,93
3.	Nereo Finance S.A.	1.802	3.524	11,26
4.	Gorgoni Antonia	1.345	2.631	8,40
5.	Podravska banka d.d., Koprivnica	1.255	2.455	7,84
6.	Todorović Miljan	1.184	2.316	7,40
7.	Gorgoni Lorenzo	941	1.841	5,88
8.	A.D., Jugopetrol Kotor, Kotor	753	1.472	4,70
9.	Montinari Andrea	572	1.118	3,57
10.	Montinari Dario	572	1.118	3,57
11.	Montinari Piero	572	1.118	3,57
12.	Montinari Sigilfredo	572	1.118	3,57
13.	HTP Budvanska Rivijera A.D. Budva	153	300	0,96
14.	A.D., Rudnici boksita Nikšić, Nikšić	102	200	0,64
15.	Republički fond za zdravstvo	102	200	0,64
	Ukupno	14.710	28.771	
	Ostali	1.296	2.534	8,10
	Ukupno	16.006	31.305	

Nominalna vrijednost jedne akcije je 511,29 eura.

U skladu sa Odlukom o emisiji akcija zatvorenim ponudom običnih akcija za poznatog kupca - Flandria Partisipations Financieres koju je donijela Skupština akcionara Banke dana 29.06.2007. godine vrši se emisija 5.000 akcija nominalne vrijednosti 511,29 EUR za koju je Komisija za hartije od vrijednosti izdala Rješenje o utvrđivanju uspješnosti emisije akcija emitovane unaprijed određenim licima koja su se obavezala da kupe cijelu emisiju broj: 02/12e-48/9-07 od 2.novembra.2007. godine. Ova emisija je realizovana po cijeni od 2.000 EUR po akciji, tako da je Banka povećala akcijski kapital za iznos od EUR 2.556 hiljada, a emisiona premija za iznos od EUR 7.444 hiljade.

Zakonom o hartijama od vrijednosti definisano je da su hartije od vrijednosti dematerijalizovane i postoje u obliku elektronskog zapisa u kompjuterskom sistemu Centralne Depozitarne Agencije. Izvod iz registra Centralne Depozitarne Agencije je jedini i isključivi dokaz o vlasništvu nad hartijama od vrijednosti.

4 KVALITET AKTIVE

4.1 Struktura aktive prema Odluci Centralne banke Crne Gore je sledeća:

Stavke aktive bilansa	Kolateral	KLASIFIKACIJA				Ukupno
		A	B	C	D	
Krediti	6.250	28.790	16.218	5.514	127	56.899
Dospjela potraživanja	9	34	473	443	327	1.286
Kamata	25	19	42	16	1	103
Ostale stavke aktive na koje se izdvajaju rezerve		100			129	229
Aktiva na koju se izdvajaju rezerve za pot. gubitke	6.284	28.943	16.733	5.973	584	58.517
Aktiva na koju se ne izdvajaju rezerve za potencijalne gubitke		13.930				13.930
Stavke aktive bilansa ukupno	6.284	42.873	16.733	5.973	584	72.447
Formirane rezerve	16	290	929	1.696	437	3.368
Pokrivenost	0,25%	1,00%	5,55%	28,39%	74,83%	5,76%

Stavke aktive vanbilansa	Kolateral i E kategorija	KLASIFIKACIJA				Ukupno
		A	B	C	D	
Garancije	109	1.571	2.626	488	102	4.896
Akreditivi			27			27
Ostale vanbilansne obaveze		1.618	81			1.699
Stavke vanbilansa ukupno	109	3.189	2.734	488	102	6.622
Formirane rezerve	917	32	114	139	76	1.278
Pokrivenost	841,28%	1,00%	4,17%	28,48%	74,51%	19,30%

Prilikom obračuna minimalnog iznosa rezervi za kreditne gubitke Banka je kao osnovicu koristila knjigovodstvenu vrijednost potraživanja umanjenu za vrijednost sredstava obezbjeđenja – depozite koji služe kao kolateral u iznosu od EUR 6.368 hiljada

4.2 Najveći dužnici Banke na dan 31.12.2007. godine su:

U hiljadama EUR	Kredit i dospjela potraživanja	Kamate i naknade	Potenci- jalne obaveze	Kolateral	Ukupna izloženost riziku	Ozn. klas.
DUŽNIK						
1. NLB Montenegro Banka A.D., Podgorica	4.000	-	-	-	4.000	A
2. Knjaz d.o.o. Nikšić	1.997	3	200	-	2.200	B1
3. Mitrović CO d.o.o, Budva	1.103	-	1.074	-	2.177	A
4. Eurofond A.D., Podgorica	2.100	-	-	-	2.100	A
5. Rokšped d.o.o., Podgorica	270	-	1.075	-	1.345	A
6. Morning d.o.o., Podgorica	1.124	-	100	-	1.224	B2
7. Prima A.D., Podgorica	1.213	-	-	-	1.213	A
8. K & M Sistem d.o.o., Nikšić	1.070	-	-	-	1.070	B1
9. Holder Broker-Diler A.D. Podgorica	1.000	6	-	-	1.006	A
10. Plus Commerce A.D. Nikšić	1.000	-	-	-	1.000	B2
11. Provladex d.o.o, Podgorica	700	-	-	-	700	B2
12. Delta Maxi d.o.o, Podgorica	-	-	700	-	700	B1
13. HTP Onogošt A.D. Nikšić	645	2	20	(89)	578	C4
14. Specijalna hirurška bolnica sa poliklinikom „CODRA“, Podgorica	661	-	-	-	661	B2
15 Lipa d.o.o, Cetinje	600	-	-	-	600	B1
Ukupno 1-15	17.483	11	3.169	(89)	20.574	

4.3 Na dan 31.12.2007. godine Banka nema plasmane prema akcionarima koji posjeduju preko 5% kapitala. Banka ima iskazane potencijalne obaveze-garancije u iznosu od EUR 100 hiljada prema AD Štampa Podgorica koje je pod kontrolom akcionara koji posjeduju preko 5% kapitala.

4.4 Prema podacima iz izvještaja dostavljenog Centralnoj banci Crne Gore Banka je na dan 31. decembra 2007. godine imala plasmane koji se smatraju velikim kreditima kod NLB Montenegrobanke AD, Podgorica u iznosu od EUR 4.000 hiljada, kod grupe povezanih lica koju čine Knjaz d.o.o Nikšić, Duvanski kombinat A.D. Podgorica i Slobodan Knežević iznos od EUR 3.160 hiljada i kod krpe koju čine Prima d.o.o Podgorica, Provladex d.o.o Podgorica i HTP Onogošt A.D. Nikšić u iznosu od EUR 2.668 hiljada. Zbir svih velikih izloženosti iznosi 38,85% kapitala prve klase.

4.5 Banka u okviru kreditnog portfolia ima kredite date radnicima Banke i članovima njihovih porodica u iznosu od EUR 655 hiljada. U pojedinim slučajevima ovi krediti premašuju limite definisane propisima.

4.6 Banka po godišnjem računu za 2007. godinu je iskazala poslove u ime i za račun pravnih lica i građana u iznosu od EUR 131 hiljada. Po ocjeni rukovodstva ovi poslovi ne predstavljaju rizik za Banku.

5 POKAZATELJI POSLOVANJA

Banka je dužna da svoje poslovanje obavlja u skladu sa Zakonom o bankama i podzakonskim propisima donijetim na osnovu Zakona.

Prema Odluci o minimalnim standardima kapitala banke, ukupnu rizikom ponderisanu aktivu čini zbir stavki aktive bilansa i kreditnih ekvivalenata vanbilansnih stavki aktive izloženih riziku, pomnoženih sa odgovarajućim ponderom rizika i 31. decembra 2007. godine iznosi:

U hiljadama EUR	2007.
Ukupna bilansna rizikom ponderisana aktiva	41.651
Ukupna vanbilansna rizikom ponderisana aktiva	5.664
Ukupno rizična aktiva	47.315

Ukupna rizikom ponderisana aktiva izračunata je primjenom sledećih pondera rizika:

Aktiva Bilansa Stanja	Stanje pozicije	50%	100%
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	11.379	-	-
Kreditni ili djelovi kredita koji su obezbijedjeni gotovinom u € ili drugim konvertibilnim valutama ulozenim u banku i zalozenim, odnosno blokiranim za tu svrhu	6.284	-	-
Kreditni ili njihovi djelovi obezbijedjeni fiducijom i hipotekom	24.516	12.258	-
Kreditni ili njihovi djelovi obezbijedjeni hartijama od vrijednosti	9.637	-	9.637
Ostali kreditni dati privatnom sektoru ili fizičkim licima	17.748	-	17.748
Ostala aktiva, osim one koja se oduzima prilikom obračuna rizičnog kapitala	2.008	-	2.008
Ukupno aktiva bilansa stanja	71.572	12.258	29.393

Vrsta vanbilansne obaveze	Stanje pozicije	Faktor konverzije	50%	100%
Garancije koje imaju karakter kreditnih supstituta	4.787	1.0	-	4.787
Neopozivi standby akreditivi koji imaju karakter kreditnih supstituta	27	0.0	-	27
Obaveze po ugovorima o kreditima, kupljene hartije od vrijednosti, odobrene garancije ili akcepti sa ugovorenim dospijećem dužim od jedne godine	1.699	-	850	-
Ostale obaveze niskog rizika, uz prethodnu saglasnost Centralne banke	109	-	-	-
Ukupno vanbilansne obaveze	6.622		850	4.814

Po godišnjem računu za 2007. godinu, Banka je ostvarila sledeće pokazatelje:

Pokazatelji poslovanja	Banka	Propisano
Rizični kapital	EUR 17.837 hiljada	EUR 5.000 hiljada
Koeficijent solventnosti	37,7%	min. 8%
Koeficijent ulaganja u osnovna sredstva	4,83%	max. 20% kapital I kl.
Zbir velikih izloženosti	38,85	max 300% kapital I kl
Povraćaj na prosječnu aktivu	1,97%	
Povraćaj na prosječni kapital	12,61%	

6 KADROVSKA, TEHNIČKA I ORGANIZACIONA OSPOSOBLJENOST

Banka je na dan 31. decembra 2007. godine imala 117 zaposlenih radnika.

Članovi Upravnog odbora Banke do 29. juna 2007 godine su bili:

1. Božana Kovačević Predsjednik
2. Snježana Pobi Zamjenik predsjednika
3. Renata Vinković Član
4. Esad Zaimović Član
5. Mr. Bogdan Podlesnik Član

Članovi Upravnog odbora Banke od 29. juna 2007 godine su bili:

1. Božana Kovačević Predsjednik
2. Snježana Pobi Zamjenik predsjednika
3. Renata Vinković Član
4. Aleksandar Belević Član umjesto Esada Zaimovića
5. Mr. Bogdan Podlesnik Član

Članovi Upravnog odbora Banke od 09. avgusta 2007 godine su:

1. Božana Kovačević Predsjednik
2. Snježana Pobi Zamjenik predsjednika
3. Renata Vinković Član
4. Aleksandar Belević Član
5. Esad Zaimović Član po službenoj dužnosti umjesto Mr. Bogdan Podlesnik

Članovi Komiteta za upravljanje kreditnim rizikom Banke do 29. avgusta 2007. godine su bili:

1. Renata Vinković Predsjednik
2. Božana Kovačević Član
3. Snježana Pobi Član

Članovi Komiteta za upravljanje kreditnim rizikom Banke od 29. avgusta 2007. godine su:

1. Renata Vinković Predsjednik
2. Esad Zaimović Član
3. Snježana Pobi Član

Članovi Komiteta za nadzor Banke do 29. avgusta 2007. godine su bili:

1.	Snježana Pobi	Predsjednik
2.	Božana Kovačević	Član
3.	Renata Vinković	Član

Članovi Komiteta za nadzor Banke od 29. avgusta 2007. godine su:

1.	Aleksandar Belević	Predsjednik
2.	Božana Kovačević	Član
3.	Renata Vinković	Član

Generalni direktor Banke je Esad Zaimović.

Poslovanje Banke je organizovano u sjedištu Banke u Podgorici u iznajmljenom poslovnom prostoru u Ulici Josipa Broza Tita broj 67, i u:

- filijali u Podgorici
- filijali u Nikšiću
- filijali u Baru
- filijali u Kotoru
- filijali u Budvi
- filijali u Bijelom Polju
- filijali Herceg Novom
- ekspozituri u Podgorici
- ekspozituri u Tuzima
- ekspozituri u Cetinju
- ekspozituri u Tivtu.

Na sjednici Upravnog odbora od 28. februara 2007. godine donijeta je Odluka o usvajanju organizacione šeme Banke i Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, a njihove dopune 29 septembra i 26. novembra 2007. godine

U okviru Banke organizovani su sledeći sektori sa službama u okviru njih:

- Komercijalni sektor (Služba podrške komercijali i Poslovna mreža)
- Sektor platnog prometa i upravljanja sredstvima (Služba platnog prometa u zemlji, Služba platnog prometa sa inostranstvom i Služba upravljanja sredstvima (treasury) i Služba kastodi poslova.
- Sektor upravljanja rizicima (Služba za kreditni rizik, Služba za vođenje rizičnih plasmana i Služba za nadzor i izvještavanje o rizicima)
- Sektor računovodstva i informatike (Služba računovodstva, Služba obračuna i Služba informatike).

Kao posebne službe organizovane su Služba administrativnih, kadrovskih i opštih poslova i Služba pravnih poslova, kao i Ovlašćeno lice za sprječavanje pranja novca i šef sigurnosti informacionog sistema.

7 SISTEM INTERNIH KONTROLA I INTERNA REVIZIJA BANKE

U cilju poboljšanja postavljanja i funkcionisanja sistema internih kontrola Upravni odbor Banke je više puta tokom godine usvajao Izmjene i dopune Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i poslova. Pored normativnog regulisanja i definisanja djelokruga poslova, odgovornosti pojedinih radnika kao i hijerarhije koja bi omogućila adekvatno razdvajanje dužnosti, sistemu internih kontrola potrebna je i adekvatna primjena i kontrola u praksi. U odnosu na prošlu godinu došlo je do poboljšanja u sistemu internih kontrola, prvenstveno zbog poboljšanja rada interne revizije, zatim značajnog broja razvojnih procedura, smjernica, limita i drugih dokumenata. Bez obzira na navedeno Banka mora da uloži još napora u sprovođenje adekvatnog sistema internih kontrola koji bi rezultirao mogućnošću pravilnog praćenja rizika kojima je Banka izložena, kao i zakonitost i tačnost izvještaja koje koristi rukovodstvo ili se dostavljaju relevantnim organima.

Tokom 2007. godine Interne revizija je vršila uvid u određene poslovne aktivnosti Banke u skladu sa usvojenom Metodologijom i Planom rada službe interne revizije za 2007. godinu. U kvartalnim izvještajima, pripremljenim tokom godine, Glavni interni revizor je istakao pojedine nedostake u funkcionisanju IT- sistema, naveo propuste u upravljanju operativnim rizikom i rizikom likvidnosti, naveo primjere neadekvatnosti funkcionisanja sistema internih kontrola. Takođe je konstatovao da je potrebno poboljšanje definisanja i sprovođenja procedura za otkrivanje i sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, kao i unapređenje praćenja i upravljanja kreditnim rizikom. Glavni interni revizor je sastavio Godišnji izvještaj Interne revizije za 2007. godinu koji predstavlja zbir izvršenih revizija poslovnih aktivnosti Banke tokom godine i u kojem su navedeni svi materijalno najznačajniji događaji i informacije vezani za rad službe interne revizije.

Glavni interni revizor Banke je Veselin Ivanović.